

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Lucií Trejbalovou v právní věci žalobce **J.H.**, trvale bytem ■■■, adresa pro doručování ■■■, zastoupeného JUDr. Josefem Klofáčem, advokátem se sídlem Sokolská 270, 471 00 Česká Lípa, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, Smíchov, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 7. 2016, č. j. ■■■,

t a k t o:

- I. Žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 11. 7. 2016, č. j. ■■■, se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci

Žalobou napadeným rozhodnutím žalované byly zamítnuty jeho námitky a potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 18. 3. 2016, č. j. ■■■. Uvedeným prvostupňovým rozhodnutím žalovaná zamítla žalobcovu žádost o přiznání invalidního důchodu pro nesplnění podmínek § 38 písm. a) a § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, s přihlédnutím k čl. 40 a 45 Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 883/2004.

Dne 26. 1. 2015 požádal žalobce Okresní správu sociálního zabezpečení Česká Lípa (dále jen „OSSZ“) o invalidní důchod. Jeho zdravotní stav byl posouzen posudkovou lékařkou OSSZ dne 4. 3. 2015. Podle posudku o invaliditě posudkové lékařky OSSZ je žalobce od 30. 11. 2011 do 3. 3. 2015 invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění s tím, že se jedná o invaliditu II. stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) uvedeného

zákona, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 50 % v souvislosti s úrazem ze dne 22. 11. 2010. Ode dne 4. 3. 2015 je pak žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, jde o invaliditu I. stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) uvedeného zákona, když z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 40 %.

Z uvedených závěrů posudku o invaliditě posudkové lékařky OSSZ žalovaná vycházela při vydání rozhodnutí ze dne 18. 3. 2016. V jeho odůvodnění uvedla, že stupeň invalidity posuzovala výhradně podle českých právních předpisů. S odkazem na § 40 odst. 1, odst. 2 zákona o důchodovém pojištění ale konstatovala, že žalobce v rozhodném období od 30. 11. 2001 do 29. 11. 2011 získal pouze 1 rok a 160 dnů pojištění a v rozhodném období od 30. 11. 1991 do 29. 11. 2011 pouze 4 roky a 184 dnů pojištění. Protože nezískal potřebnou dobu pojištění, nevznikl mu nárok na invalidní důchod. Žalovaná přitom vycházela z osobního listu důchodového pojištění, v němž jsou jednotlivé doby pojištění získané jak v českém tak slovenském systému důchodového pojištění uvedeny.

Prvostupňovému rozhodnutí se žalobce bránil námitkami. Uváděl, že již na území Slovenské republiky byl uznán osobou invalidní a jeho pracovní způsobilost poklesla o 45 %. Invalidita vznikla v důsledku zdravotního postižení, proto požadoval přiznání invalidního důchodu.

S ohledem na charakter námitek žalovaná v námitkovém řízení znovu posoudila zdravotní stav žalobce. Podle posudku posudkové lékařské služby žalované ze dne 22. 4. 2016 je žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, jde o invaliditu II. stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) uvedeného zákona z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, pro který poklesla jeho pracovní schopnost o 50 % v souvislosti s úrazem ze dne 22. 11. 2010. Jako datum vzniku invalidity byl uveden den 30. 11. 2011. Námitce žalobce týkající se většího poklesu pracovní schopnosti bylo v posudku vyhověno, žalovanou byl uznán vyšší II. stupeň invalidity po celou dobu od vzniku invalidity, tedy od 30. 11. 2011.

V napadeném rozhodnutí ze dne 11. 7. 2016 žalovaná na změnu stupně invalidity reflektovala. Konstatovala, že žalobce sice splnil zdravotní podmínku nároku na invalidní důchod, neboť byl uznán invalidním od dne 30. 11. 2011 pro II. stupeň invalidity, ale k tomuto datu nesplnil podmínku získání potřebné doby pojištění v období rozhodném pro vznik nároku na invalidní důchod. Žalovaná podmínku získání potřebné doby pojištění posuzovala podle § 40 odst. 1 písm. f) a dle § 40 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. Uvedla, že žalobci bylo v době vzniku invalidity více než 38 roků, byla tak zkoumána obě rozhodná období. V období deseti posledních let před vznikem invalidity žalobce získal pouze 1 rok a 106 dnů doby pojištění, nikoliv požadovaných 5 let. V druhém období, tedy v době posledních 20 let před vznikem invalidity, tj. od 30. 11. 1991 do 29. 11. 2011, pak žalobce získal pouze 4 roky a 184 dnů doby pojištění, nezískal tedy potřebných 10 let pojištění. Žalovaná uzavřela, že žalobce nesplnil podmínky nároku na invalidní důchod podle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, a proto byla jeho žádost o invalidní důchod správně zamítnuta.

II. Žaloba

Ve včasné žalobě žalobce zdůraznil, že jeho pracovní aktivita poklesla na 45 %, jak bylo rozhodnuto na Slovensku, a proto mu měl být invalidní důchod přiznán. Sníženou pracovní aktivitu si nezavinil sám, ale byla mu způsobena při dopravní nehodě dne 22. 11. 2010. Žalobce nesouhlasil s tím, že v napadeném rozhodnutí byl pokles pracovní schopnosti ohodnocen jen 40 %. Pokud bylo následně podle lékařského zhodnocení určeno, že pracovní aktivita poklesla o 50 %, měl být invalidní důchod přiznán. Žalobce jako důkaz označil lékařské zprávy MUDr. B. ze dne 30. 11. 2011, MUDr. H. z psychiatrické léčebny ze dne 8. 6. 2012, a také záznam z dopravní nehody ze dne 22. 11. 2010. Podle žalobce měl být invalidní důchod přiznán, neboť splňuje podmínky § 5 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, neboť podle § 38 písm. b) uvedeného zákona se jeho zdravotní stav zhoršil v důsledku dopravní nehody, což je následek shodný jako pracovní úraz. Z uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby bylo napadené rozhodnutí žalované zrušeno a žalobci přiznána náhrada nákladů soudního řízení.

III. Písemné vyjádření žalované

Ve vyjádření k žalobě žalovaná uvedla shodné skutečnosti jako v napadeném rozhodnutí. Zdůraznila, že zhodnotila dobu pojištění a náhradní dobu pojištění získanou ze slovenského pojištění v rozsahu, který potvrdil slovenský nositel pojištění na příslušném formuláři. Doba pojištění a náhradní dobu pojištění získanou z českého pojištění zohlednila podle dokladů, které má sama v evidenci. Potřebná doba pojištění byla zjišťována od 30. 11. 2001 do 20. 11. 2011, a protože byl žalobce v době vzniku invalidity starší 38 let, byla potřebná doba pojištění zjišťována také v období od 30. 11. 1991 do 29. 11. 2011. V těchto rozhodných obdobích žalobce potřebnou dobu pojištění nezískal, proto mu nárok na invalidní důchod nevznikl. Ve zbytku žalovaná odkázala na napadené rozhodnutí a podklady v dávkovém i posudkovém spisu. Dodala, že žalobce nenamítal výslovně výsledek posouzení zdravotního stavu, proto nenavrhuje přezkoumání zdravotního stavu posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Protože bylo její rozhodnutí vydáno v souladu s platnou právní úpravou, navrhovala žalovaná, aby soud žalobu zamítnul.

IV. Replika žalobce

V replice k písemnému vyjádření žalobce připustil, že ne zcela doložil dobu, kdy pracoval u zaměstnavatelů ve Slovenské republice. Uváděl, že pracoval, ale zaměstnavatelé již neexistují a žalobce nemůže zajistit svědky, kteří by čestným prohlášením dobu zaměstnání potvrdili. Bylo na Slovenskej poisťovne, aby odpracovanou dobu vyhodnotila, nikoliv, aby uváděla, že mu chybí pro přiznání důchodu několik odpracovaných let. Žalobce soudu předestřel, že nemá žádný příjem a stará se o něj manželka, je odkázán na pomoc druhých osob. Zopakoval, že dne 22. 11. 2010 utrpěl těžký úraz při dopravní nehodě. Nebýt tohoto úrazu, pracoval by a dobu pojištění by získal. Uvedl, že v trestní věci vedené u Okresního soudu v České Lípě sp. zn. 1 T 35/2011 byla jeho podání zamítána a neměl možnost do trestního řízení zasahovat. Proto také u Okresního soudu v České Lípě uplatnil žalobou o zaplacení příslušné částky, ale ta byla s ohledem na zproštění obžaloby zamítnuta. Žalobce zopakoval, že by měl být nepochybně v kategorii se snížením pracovní schopnosti na 50 % a měl by mu být invalidní důchod přiznán.

V. Posouzení věci soudem

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních námitek, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s. Soud zdůrazňuje, že správní soudnictví je ovládáno dispoziční zásadou, která znamená, že soud napadené rozhodnutí podrobí přezkumu pouze z hlediska konkrétně uplatněných skutkových a právních důvodů. Soudní řízení správní je zároveň ovládáno zásadou koncentrace řízení, což znamená, že žalobní body může žalobce uplatnit pouze v zákonné lhůtě pro podání žaloby v souladu s § 71 odst. 2 věta poslední s. ř. s., tj. v souzeném případě ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení napadeného rozhodnutí podle § 72 odst. 1 s. ř. s. K námitkám uplatněným po této lhůtě nemůže soud přihlídnout. Rozsah a kvalita soudního přezkumu jsou tak do značné míry dány kvalitou žalobních bodů, neboť z úřední povinnosti soud přihlíží pouze k vadám, které činí napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným, či důvodům, pro které je rozhodnutí nicotné. V souzeném případě soud takové vady, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti, neshledal, zákonnost napadeného rozhodnutí a postup správních orgánů tak posoudil pouze z hlediska uplatněných žalobních námitek.

Soud předně uvádí, že si v rámci přezkumného soudního řízení nevyžádal jinak povinný posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). Důvodem byla skutečnost, že žalobce sice opakovaně zdůrazňoval, že mu poklesla pracovní schopnost, a nesouhlasil s tím, že nebyl řádně reflektován jeho nepříznivý zdravotní stav a nebyl mu přiznán invalidní důchod, na druhou stranu ale žádné konkrétní výhrady vůči závěrům posudku o invaliditě ze dne 22. 4. 2016, z něhož napadené rozhodnutí vycházelo, neuplatnil. Soud připomíná, že lékařskou posudkovou službou žalované bylo v posudku ze dne 22. 4. 2016 jednoznačně konstatováno, že žalobce je osobou invalidní ve smyslu § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Závěry posudkové lékařky OSSZ ze dne 4. 3. 2015 byly zmíněným posudkem korigovány tak, že od data vzniku invalidity, tedy od 30. 11. 2011, byl žalobce invalidní pro invaliditu II. stupně, protože již od tohoto data poklesla jeho pracovní schopnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 50 %. Žalovaná tedy v napadeném rozhodnutí žalobcovu invaliditu II. stupně z důvodu poklesu pracovní schopnosti o celých 50 % reflektovala. Za dané situace nebylo třeba vyžádat si další posudek o invaliditě. Důvodem pro nepřiznání invalidního důchodu totiž nebyla skutečnost, že žalobce není osobou invalidní, či nedosáhl určitého stupně invalidity, ale nezískání potřebné doby pojištění.

Žalobce namítal, že mu měl být invalidní důchod přiznán, protože jeho pracovní schopnost poklesla v příčinné souvislosti s dopravní nehodou, což je shodný následek jako pracovní úraz dle § 38 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Tuto námitku neshledal soud důvodnou.

Podle § 38 zákona o důchodovém pojištění *pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se*

- a) *invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo*
- b) *invalidním následkem pracovního úrazu.*

Podle § 25 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění *pracovním úrazem se pro účely tohoto zákona rozumí úraz, který utrpěl pojištěnec při činnosti zakládající účast na pojištění a který se za pracovní nebo služební považuje podle pracovněprávních předpisů nebo předpisů upravujících služební poměry platných v době vzniku invalidity následkem tohoto úrazu. Za pracovní úraz se považuje též úraz, který pojištěnec utrpěl při přípravě k obraně České republiky nebo pojištěnec, který není vojákem z povolání ani vojákem v další službě, při výkonu služby v ozbrojených silách České republiky anebo pojištěnec při výkonu činnosti prováděné v rámci civilní služby podle pokynů osoby, u níž se koná civilní služba, nebo v přímé souvislosti s takovým výkonem; to platí obdobně pro onemocnění vzniklé při výkonu těchto služeb.*

Dle odst. 2 citovaného ustanovení *kde se v tomto zákoně dále hovoří o pracovním úrazu, rozumí se tím též nemoc z povolání. Prováděcí předpis stanoví, které nemoci se považují za nemoci z povolání.*

Z žádného dokumentu založeného ve spisovém materiálu nevyplývá, že by dopravní nehoda, v důsledku které došlo ke zhoršení žalobcova zdravotního stavu a poklesu pracovní schopnosti o 50 %, mohla být posouzena jako pracovní úraz. Dovolával-li se žalobce v této souvislosti záznamu z dopravní nehody ze dne 22. 11. 2010, pak soud uvádí, že z lékařských zpráv založených v posudkovém spisu vyplývá, že šlo o dopravní nehodu, při které byl žalobce jako chodec sražen automobilem, nikoliv pracovní úraz. Z osobního listu důchodového pojištění a taktéž profesního dotazníku vyplývá, že v inkriminované době nebyl žalobce nikde zaměstnán, uvedený den není mezi dobami pojištění jako zaměstnání, ani jako jiná doba pojištění. K úrazu nedošlo v souvislosti s činností, která by zakládala žalobcovu účast na pojištění, nešlo o žádný případ předvídaný § 25 zákona o důchodovém pojištění, podmínky pro nárok na invalidní důchod podle § 38 písm. b) zákona o důchodovém pojištění splněny nebyly.

Pokud žalobce v replice zpochybňuje činnost slovenského nositele důchodového pojištění a uvádí, že zřejmě nebyla doložena veškerá doba pojištění získaná na území Slovenska, soud uvádí, že tímto žalobním bodem se nemohl zabývat. Jednalo se o žalobní námitku uplatněnou po lhůtě, ve které lze žalobu podle § 71 odst. 2 věta poslední ve spojení s § 72 odst. 1 s. ř. s. platně rozšířit.

Soud tedy konstatuje, že žalovaná správně zohlednila zjištěnou invaliditu žalobce a jeho pokles pracovní schopnosti o 50 %, a tedy invaliditu II. stupně, ovšem s ohledem na to, že žalobce nesplnil podmínku potřebné zákonné doby pojištění, nevznikl mu nárok na invalidní důchod na území České republiky.

VI. Závěr a náklady řízení

Z uvedených důvodů soud žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

O žalobě soud rozhodoval, aniž ve věci nařídil ústní jednání, v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. za výslovného souhlasu žalobce a presumovaného souhlasu žalované.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, odst. 2 s. ř. s. Žalobce nebyl se svou žalobou úspěšný, úspěšná žalovaná pak nemá jako orgán důchodového pojištění právo na náhradu nákladů řízení. Proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Obiter dictum soud uvádí, že ze sdělení OSSZ, které bylo soudu podáno dne 9. 12. 2016 v souvislosti s předložením posudkového spisu, vyplývá, že žalobce dne 16. 11. 2016 podal novou žádost o invalidní důchod. V novém řízení tedy žalobce může uplatnit jakékoliv nové lékařské zprávy týkající se jeho zdravotního stavu a poklesu pracovní schopnosti, a především dokládat další dobu pojištění a uplatňovat námitky proti její evidenci, jak žalovanou, tak slovenským nositelem pojištění.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 1. března 2017.

Mgr. Lucie Trejbalová,
samosoudkyně